

Kanun Hükmünde
Kararnameler,
Cumhurbaşkanlığı
Kararnameleri ve

MÜLKİ İDARENİN DEĞİŞİMİ

Adnan TÜRKDAMAR
Niğde Vali Yardımcısı

7142 sayılı “6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanunu” 10.05.2018 tarihinde yayınlanmıştır. İlkeler kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi, hizmetin özelliği ve gereklerine uygun düzenlemeler yapılması; atama ve görevde yükselmelerde kariyer ve liyakat esasları ile nitelikli personel istihdamının esas alınması benzer hizmetlerin tek birim tarafından yapılarak kaynak israfının önlenmesi olarak geçerlik süresinin ise Cumhurbaşkanının ant içerek göreve başladığı tarih olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetki kanununa dayanılarak 698, 699, 701, 702, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler yayınlanmış ve **489** Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamede değişikliğe gidilmiş, yetki Kanununda bahsedilen alanlarda ve

bakanlıklarda düzenlemeler yapılmış. Bakanlıkların teşkilat yasalarının bir kısmı kaldırılmış bir kısmı yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgililikleri yeniden düzenlenmiş, uygulama imkânı kalmayan Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnameler yürürlükten kaldırılmıştır. Başbakanlık başta olmak üzere Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, TODAİE, Devlet Personel Başkanlığı, Türkiye Adalet Akademisi, Milli Kütüphane, DPT, Milli Güvenlik Kurulu kaldırılmış, Bakanlık Merkez teşkilatlarında Müsteşarlık, Müsteşar Yardımcılığı, Genel Müdür Yardımcılığı, Şube Müdürlüğü ve şeflikler kaldırılmıştır. Merkez valiliği kaldırılmıştır. Bakan Yardımcıları göreve başlayınca kadar Müsteşarlar görevlerine devam ederler. Müsteşar, müsteşar yardımcısı ve merkez Valisi ile kadroları kaldırılan diğer üst kademe kamu yöneticilerinin mevcut kadroları, Cumhurbaş-

698, 699, 701, 702, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler yayınlanmış ve 489 Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamede değişikliğe gidilmiş, yetki Kanununda bahsedilen alanlarda ve bakanlıklarda düzenlemeler yapılmış.

kanlığı Kararnamesiyle yeni düzenleme yapılıncaya kadar şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur.

3152, 5442 ve 1700 sayılı Kanunlarda Mülki İdare İle ilgili değişiklikler

703 sayılı Kanun Hükmünde kararnamenin 28. Maddesi ile 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat Kanununun adı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ve İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun şeklinde değiştirilmiş, aynı Kanunun amacını belirten 1. Maddesi, 28. Maddesi 29. Maddesi ve 39. Maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. 134. maddesi ile 1700 sayılı Dâhiliye Memurları Kanununda ve 138. Maddesi ile de 5442 sayılı İl İdaresi Kanununda önemli değişiklikler yapılmıştır. 179. maddesi ile Geçici 32. Maddeyi de-

ğiştirerek merkez valiliği kadrolarını iptal etmiştir.

A-3152 Sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanunda Yapılan Değişiklikler

Kanunun adı: "İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu İle İl Yatırım Ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun" şeklinde değiştirilmiştir.

Yürürlükten kaldırılan maddeler: 1, 28, 29, 39. Maddenin Ek1, Ek 3, Ek 6 ve Geçici 1, 9. maddeleri ve 1 sayılı cetvel

Madde1-Bu Kanunun amacı, yurdun iç güvenliğinin ve asayişinin sağlanması, kamu düzeninin ve genel ahlakın korunması, mülki idare bölümlerinin kurulması, kaldırılması ve düzenlenmesi ile ilgili çalışmaların yapılması, mahalli idarelerin yönlendirilmesi, kaçakçılığın men ve takibi, yurt dışında sivil savunma, nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinin yürütülmesi için İçişleri Bakanlığının kurulmasına, teşkilat ve görevlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Madde 28 – Bakanlık, Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkındaki Kanun, Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve İl İdaresi Kanunu hükümlerine uygun olarak taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Bakanlık, nüfus ve vatandaşlık hizmetlerini yürütmek üzere, illerde il nüfus ve vatandaşlık müdürlükleri, ilçelerde ilçe nüfus müdürlükleri kurabilir. Bakanlık, kadro, yer ve unvanlarına bakılmaksızın ihtiyaç durumuna göre nüfus müdürü ve memurlarını, lüzum görülen

yerlerde görevlendirmeye yetkilidir.

Güvenlik politikaları ve sosyo-ekonomik politikaların uyumlu bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere, illerde İl Sosyal Etüt ve Proje Müdürlüğü kurulmuştur.

Tüm acil çağrılarını karşılamak, sevk ve koordinasyonu sağlamak üzere büyükşehir belediyesi bulunan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı bünyesinde, diğer illerde ise valilikler bünyesinde 112 Acil Çağrı merkezleri kurulur. Çağrı merkezinde görevlendirilen personelin aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatları, ek ödemeleri ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımları kendi kurumları tarafından karşılanır. Diğer kurumlar tarafından görevlendirilen personelin, kendi kurumunda sahip olduğu mali ve sosyal hakları herhangi bir kısıtlamaya tabi olmaksızın korunur.

112 Acil Çağrı Merkezini asılsız ihbarda bulunmak suretiyle meşgul ettikleri tespit edilen kişilere 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununa göre il valileri tarafından 250 Türk Lirası idari para cezası verilir. Tekerrür hâlinde bu ceza iki katı olarak uygulanır. Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (1)

Madde 28/A – (Ek: 12/11/2012-6360/34 md.)

Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılması, izlenmesi ve koordinasyonu, acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve yürütülmesi, ilin tanıtımı,

gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımların yapılması ve koordine edilmesi, temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerinin yürütülmesi, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik edilmesi ve bunların denetlenmesini gerçekleştirmek üzere valiye bağlı olarak kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur. ....

Madde 29 – İçişleri Bakanlığının bağlı kuruluşları şunlardır:

- a) Emniyet Genel Müdürlüğü,
- b) Jandarma Genel Komutanlığı,
- c) Sahil Güvenlik Komutanlığı.
- d) (Ek: 17/2/2010-5952/18 md.) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı.

- e) (Ek: 4/4/2013-6458/123 md.) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

Madde 39 –19/5/1930 tarih ve 1624 sayılı Dâhiliye Vekâleti Merkez Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanun ile ek ve değişiklikleri ve diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Ek Madde 1 – illerde plan ve program uygulamalarında il planlama uzman ve uzman yardımcılarını istihdam edilir. Uzman yardımcılıklarına atanabilmek için, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan şartlara ek olarak;

- a) En az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak,
- b) Yapılacak yarışma ve yeterlik sınavında başarılı olmak,

c) Sınavın yapıldığı tarihte 30 yaşını doldurmamış olmak, şarttır.

Uzman yardımcılığında en az 3 yıl çalışmak ve olumlu sicil almak kaydıyla açılacak yeterlik sınavında başarı gösterenler “İl Planlama Uzmanı” unvanını alırlar.

Uzman yardımcılığı ve uzmanlıkla ilgili usul ve esaslar ile bunların eğitime tabi tutulmaları, seçilme esasları ve diğer hususlar bir yönetmelikle düzenlenir.

Ek Madde 3- İçişleri Bakanlığının Dernekler Dairesi Başkanlığının ihtiyacını karşılamak üzere ekli (1) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin İçişleri Bakanlığının bölümüne eklenmiştir.

Ek Madde 6- Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün ihtiyacını karşılamak üzere ekli (I) ve (II) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili bölümüne eklenmiştir.

Geçici Madde 1 –Bakanlığın teşkilat ve kuruluşu, bu Kanunun esaslarına göre yeniden düzenleninceye ve bu düzenleme gereğince genel hükümlere göre yeni kadrolar tespit ve ihdas edilinceye kadar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte uygulamakta olan mevcut kadroların kullanılmasına devam olunur.

Geçici Madde 9- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Emniyet Genel Müdürlüğü dernek denetçisi unvanı ile görev yapanlar hiçbir işleme gerek kalmaksızın İçişleri Bakanlığının dernekler denetçisi kadrolarına naklen atanmış sayılırlar.

Yatırım Hizmetlerinin Yürütülmesinde Son Durum (değişen hali);

MADDE 28/A- (1) Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları, illerde her türlü yatırım, yapım, bakım, onarım ve yardım işlerini Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı aracılığıyla yapabilirler. Bu işler karşılığı yapılacak kaynak transferlerinin hangi aşamada ne surette avans veya tahakkuk suretiyle yapılacağı, ihaleye çıkılmasında kaynağın sağlanması yöntemi, avans karşılığı ödeneğin saklı tutulması, ödenek devri, aranacak belgeler ile bu kapsamdaki diğer usul

(2) ildeki kamu kurum ve kuruluşlarınınca yürütülmesi gereken yatırım ve hizmetlerin aksadığının ve bu durumun halkın sağlığı, huzur ve esenliği ile kamu düzeni ve güvenliğini olumsuz etkilediğinin vali veya ilgili bakanlıkça tespit edilmesi durumunda, vali uygun süre vererek hizmet ve yatırımın gerçekleştirilmesini ister. ....Bu fıkra kapsamında ilgili genel bütçeli idarelere aktarılan tutarları, bir yandan genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye ve yıl içerisinde harcanmayan kısımlarını ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye Strateji ve Bütçe Başkanlığı yetkilidir. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılan tutarların bütçeleriyle ilişkilendirilmesi bu kuramların tabi olduğu mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilir.”

B-5442 Sayılı İl İdaresi Kanununda Yapılan Değişikler

Madde 2- B) Bucak kurulması, kaldırılması, merkezinin belirtilmesi, il ilçe ve bucak sınırlarının ve bucak adlarının değiştirilmesi bir köyün veya kasabanın veya bucağın başka bir il ve ilçeye bağlanması, mühim mevki ve tabii arazi adlarının değiştirilmesi **içişleri bakanlığının kararı ve cumhurbaşkanının tasdiki ile ...**

“içişleri bakanlığının kararı ve cumhurbaşkanının tasdiki” ibaresi “cumhurbaşkanı onayı” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 4- İl genel idaresinin başı ve mercii validir. Bakanlıkların kuruluş **kanunlarına** göre illerde lüzumu kadar teşkilat bulunur. Bu teşkilatın her birinin başında bulunanlar il idare şube başkanlarıdır. Bunların emri altında çalışanlar ilin ikinci derecede memurlarıdır. Bu teşkilat valinin emri altındadır.

“kanunlarına” ibaresi “mevzuatına” şeklinde değiştirilmiştir.

Aşağıdaki 5, 6, ve 7. ve 29. Maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 5- Vali muavini, en az altı yıl kaymakamlıkta bulunmuş ve bu hizmetin iki yılını doğuda geçirmiş olanlardan tayin edilir.

Madde 6-Valiler, İçişleri Bakanlığının inhası, Bakanlar Kurulunun kararı ve Cumhurbaşkanının tasdiki ile tayin olunurlar. Vali tayininde 3656 sayılı kanun hükümleri cari değildir.

Madde 7- Vali muavinleriyle hukuk işleri müdürleri, il idare şube başkanları ve bulunan yerlerde il ve bölge muhakemat müdürleri ve Hazine avukatları valilerin mütalaası alınarak Bakanlık veya tüzelkişiliği haiz genel müdürlüklerin teşkilat kanunlarındaki hükümlere göre tayin edilirler.

Madde 29- Kaymakamlar, İçişleri Bakanlığı Müdürlük Encümeninin intihabı ve Bakanın tasvibi üzerine müşterek karar ve Cumhurbaşkanının tasdikiyle tayin olunur. (Ek: 26/3/2002-4748/1 Md.) Kaymakamlığa sadece mülki idare amirliği hizmetleri sınıfından olanlar vekâlet edebilir.

Madde 9 – A-Valiler, ilin genel idaresinden her Bakana karşı ayrı ayrı sorumludur. Bakanlar, Bakanlıklarına ait işleri için valilere re ‘sen emir ve talimat verirler. Bakanlar, valiler hakkında Bakanlar Kuruluna taltif ve tecziye teklifinde bulunabilirler.

Vali, kanun, tüzük, yönetmelik ve Hükümet kararlarının neşir ve ilanını ve uygulanmasını sağlamak ve Bakanlıkların talimat ve emirlerini yürütmekle ödevlidir. Bu işlerin gerçekleştirilmesi için gereken bütün tedbirleri almaya yetkilidir.

(Ç) Kanun, tüzük, yönetmelik ve Hükümet kararlarının verdiği yetkiyi kullanmak ve bunların yüklediği ödevleri yerine getirmek için valiler genel emirler çıkarabilir ve bunları ilan ederler.

9. Maddenin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının (a), (c) ve (ç) bentlerinin değişen hali;

“Vali İlde Cumhurbaşkanının Temsilcisi ve İdari Yürütme Vasıtasıdır.”

“A) Valiler, ilin genel idaresinden Cumhurbaşkanına karşı sorumludur. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, görevlerine ait işleri için valilere re’sen emir ve talimat verirler”

“C) Vali, kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuatın neşir ve ilanını ve uygulanmasını sağlamak ve talimat emirleri yürütmekle ödevlidir. Bu işlerin gerçekleştirilmesi için gereken bütün tedbirleri almaya yetkilidir.”

“Ç) Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuatın verdiği yetkiyi kullanmak ve bunların yüklediği ödevleri yerine getirmek için valiler genel emirler çıkarabilir ve bunları ilan ederler.”

Madde 11-D) (1) ...Birden fazla ili içine alan olaylarda ilgili valilerin isteği üzerine aynı veya farklı askeri birlik komutanlarından kuvvet tahsis edilmesi durumunda iller veya

kuvvetler arasında işbirliği, koordinasyon, kuvvet kaydırması, emir komuta ilişkileri ve gerekli görülen diğer hususlar yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde **bakanlar kurulu** tarafından belirlenecek esaslara göre yürütülür. ...Yukarıda belirtilen hususlar nedeniyle doğan acil ve zaruri ihtiyaçları karşılamak amacıyla yapılacak harcamalar **bakanlar kurulunca** uygun görülecek fonlardan yapılacak aktarmalar ve İçişleri Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten yapılır.(1) J) ... Genel kolluk kuvvetlerinin imkân ve kabiliyetlerini aşan durumlarda terörle mücadele için gerekli olması veya terör eylemlerinin kamu düzenini ciddi şekilde bozması hâlinde, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine **bakanlar kurulu** kararıyla Türk Silahlı Kuvvetleri görevlendirilebilir. **Bakanlar kurulu** kararında; görevin kapsam ve süresi, görev alanı, istihbarat yetkisinin kapsamı, destek silahlarının kullanımına yönelik tehditler, görevlendirilen birliklerin mülki amirler ve genel kolluk kuvvetleri ile ilişkileri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından alınması gereken tedbirler, icra edilecek görevlerin planlanması ve izlenmesi ile gerek görülen diğer hususlar gösterilir.

a) Adli yargının görevine girdiğinden bahisle asker kişiler hakkında soruşturma yapılması; Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanları için **başbakanın**, diğer personel için Millî Savunma Bakanının, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanı ile bu komutanlıklardaki diğer personel için İçişleri Bakanının iznine tabidir.

“bakanlar kurulu” ibareleri “cumhurbaşkanı” şeklinde, “bakanlar kurulunca” ibaresi “cumhurbaşkanlığınca” şeklinde, “hükümetin” ibaresi “cumhurbaşkanının” şeklinde “başbakanın” ibaresi “cumhurbaşkanının” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 21- İl idare şube başkanları kendi şubelerine taalluk eden işlerin yürütülmesinden ve şubeleri memur

ve müstahdemlerinin **kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararları-ya** belirtilen ödev ve görevlerinin sürat ve intizamla yapılmasından valiyeye karşı sorumludurlar.

Fıkra1. İl idare şube başkanlarının her biri **kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararlarının** verdiği ödev ve görevleri ve valinin emirlerini yürüterek aldıkları işler üzerinde gereken incelemeleri yaparak bilgi ve düşüncelerini zamanında bildirmek ve valinin istediği her türlü malumatı vermekle ödevlidirler.

“kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararıyla” ibaresi “kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuatta” şeklinde değiştirilmiştir.

2.fıkra : “kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararlarının” ibaresi “kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuatın” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 22- İl idare şube başkanları ve kaymakamlar, **kanun, tüzük, yönetmelik, hükümet kararları ve emirlerini** uygulama sırasında istizana muhtaç gördükleri cihetleri validen sorarlar, vali o meseleyi ait olduğu şube başkanıyla görüşüp inceledikten sonra bir sonuca varamadığı takdirde keyfiyeti merciinden sorar ve alacağı cevaba göre gereğini yapar.

“Kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararları ve emirleri” ibaresi “kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuat ile cumhurbaşkanınca alınmış bulunan karar ve tedbirleri” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 23- İl idare şube başkanları ve kaymakamlar vali tarafından re'sen verilen emirlerin **kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararlarına** uygun olmadığı içtihadında buldukları takdirde keyfiyeti valiyeye yazarlar. Vali, emrin mevzuata uygun bulunduğu ısrar ederse yazılı olarak emir verir ve aynı zamanda işi ilgili mercie yazar. Cevap gelinceye

kadar valinin verdiği emir kendi sorumluluğu altında uygulanır.

“Kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararlarına” ibaresi “kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuat ile cumhurbaşkanınca alınmış bulunan karar ve tedbirlere” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 26-İlin idari, mali, ekonomik, kültürel, sağlık ve sosyal durumu ve **hükümetçe** alınmış bulunan karar ve tedbirlerin sonuçları ve bunların halk üzerindeki etkileri hakkında yılsonunda veya lüzum gördükleri sair **zamanlarda** ilgili Bakanlıklara rapor verirler.

İkinci fıkrada yer alan “hükümetçe” ibaresi “cumhurbaşkanınca” “zamanlarda ibaresinden” sonra gelmek üzere “cumhurbaşkanlığına ve” ibaresi eklenmiştir.

Madde 27-Kaymakam, ilçede **hükümetin temsilcisidir**. İlçenin genel idaresinden kaymakam sorumludur. Bakanlıkların **kuruluş kanunlarına** göre ilçede lüzumu kadar teşkilatı bulunur. Bu teşkilat (Dördüncü maddenin son fıkrasında belirtilen adli ve askeri teşkilat hariç) kaymakamın emri altındadır.

İkinci fıkrada yer alan “hükümetin temsilcisidir” ibaresi “cumhurbaşkanının idari yürütme vasıtasıdır” şeklinde “kuruluş kanunlarına” ibaresi “kuruluş mevzuatına” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 31- A) Kaymakam, **kanun, tüzük yönetmelik ve hükümet kararlarının** neşir ve ilanını, uygulanmasını sağlar ve bunların verdiği yetkileri kullanır ve ödevleri yerine getirir. Kaymakam, valinin talimat ve emirlerini yürütmekle ödevlidir;

C) **Kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararları** ve bunlara dayanılarak valiler tarafından verilecek talimat ve emirler ilçe idare şube başkanlarına kaymakamlar yolu ile tebliğ olunur;

(A) Fıkrasında yer alan “kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet karar-

larının” ibaresi “kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuatın” şeklinde,

(C) Fıkrasında yer alan “kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararları ve” ibaresi “kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuat ile” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 32- B) Suç işlenmesini önlemek, kamu düzen ve güvenini korumak için gereken tedbirleri alır. Bu maksatla Devletin genel ve özel kolluk kuvvetlerini istihdam eder. **kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararları hükümlerinin** yürütülmesi için emirler verir. Bu teşkilat amir ve memurları kaymakam tarafından verilen emirleri derhal yerine getirmekle ödevlidir;

(B) Fıkrasında yer alan “kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararları hükümlerinin” ibaresi “kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuat ile cumhurbaşkanınca alınmış bulunan karar ve tedbirlerin” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 37- İlçe idare şube başkanları, kendi şubelerine taalluk eden **kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararlarıyla** kendi dairelerine tevdi edilmiş olan görevlerin sürat ve intizam dâhilinde görülmesinden doğrudan doğruya kaymakama karşı sorumludur.

Birinci fıkrasında yer alan “kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararlarıyla” ibaresi “kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuat ile” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 38- İdare şube başkanları kaymakam tarafından re'sen verilen emrin **kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararlarına** uygun olmadığı içtihadında bulunurlarsa keyfiyeti kaymakama yazarlar. Kaymakam, işin mevzuata uygun bulunduğu ısrar ederse yazılı olarak emir verir ve aynı zamanda keyfiyeti valiyeye de bildirir. Cevap

gelinceye kadar kaymakamın emri sorumluluğu altında uygulanır.

Birinci fıkrasında yer alan “kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararlarına” ibaresi “kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuat ile cumhurbaşkanınca alınmış bulunan karar ve tedbirlere” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 39- Kaymakam, ilçede **kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararlarının** uygulanmasından doğan şikâyetleri dinler, gerekli tedbirleri alır ve emirleri verir.

Birinci fıkrasında yer alan “kanun, tüzük, yönetmelik ve hükümet kararlarının” ibaresi “kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuat ile cumhurbaşkanınca alınmış bulunan karar ve tedbirlerin” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 60-İdare kurulları, idari, istisari ve kazai olmak üzere türlü karar alırlar. İdare kurullarının idari yetkileri kanun **ve tüzüklerle** kendilerine verilen vazifelerdir.

Birinci fıkrasında yer alan “ve tüzüklere” ibaresi “cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuatla” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 62-İl idare kurulları, il idare şubelerinin, kaymakamların ve ilçe idare şubeleriyle bucak müdürlerinin, bucak meclis ve komisyonlarının, köy muhtarlarının ve köy ihtiyar kurullarının yürütülmesi gerekli kararları aleyhine menfaati haleldar olanlar tarafından bu kararların esas, maksat, yetki ve şekil itibariyle kanun **ve tüzüğe** muhalefetlerinden dolayı açılan iptal davalarına birinci derecede bakarlar.

Birinci fıkrasında yer alan “ve tüzüğe” ibaresi “cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuata” şeklinde değiştirilmiştir.

Ek Madde 1- Vali; sivil hava meydanları, limanlar ve sınır kapılarında, güvenliğin sağlanması, giriş-çıkışlarla

ilgili görev ve hizmetlerin düzenli ve etkili bir biçimde yürütülmesi, görevli kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonun gerçekleştirilmesi için gerekli önlemleri almaya ve uygulamaya, kuruluşların çalışmalarını denetlemeye yetkilidir...

Yazışmalara aracılık yapar. Ancak kuruluşlar teknik konularda, istatistiki bilgileri içeren konularda ve mali konularda kendi kuruluşları ile doğrudan yazışma yaparlar. Bu kuruluşların üst makamları ile yapacakları yazışmalarda da aynı yöntemler uygulanır. Zamanında önlem alınması amacıyla, Emniyet, jandarma, Jandarma ve Kara Kuvvetleri Komutanlığı Sınır Birlikleri, Gümrük, Gümrük Muhafaza ve diğer kamu kuruluşları, elde ettikleri bilgileri mülki idare amirlerine iletilir. Mülki idare amirinin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin uygulama düzeni, Maliye, Sağlık, Ulaştırma, Turizm bakanlıkları ile Gümrük Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak, **bakanlar kurulu** tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

“bakanlar kurulu” ibaresi “cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

C. 1700 Sayılı Dâhiliye Memurları Kanununda Yapılan Değişiklikler

Aşağıdaki 2. Maddenin B fıkrası, 5, 6, madde ve Ek 4. Madde yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 2 –B) Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı 4 üncü ve daha yukarı sınıflardaki memurluklara geçebilmek ve tayin olunmak için Üniversitelerin Siyasal Bilgiler, Hukuk, İktisat, İşletme, İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri ile bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtdışındaki en az dört yıl süreli fakültelerden mezun olmak şarttır.

Ek Madde 4 –İçişleri Bakanlığı müsteşar yardımcıları, genel müdürler, kurul başkanları ve Birin-

ci Hukuk Müşaviri, birinci sınıfa yükselmiş ve birinci sınıfa yükseldikten sonra birinci sınıfa yükselme niteliğini kaybetmemiş mülki idare amirleri arasından atanır.

Madde 5. Müsteşar; birinci ve ikinci sınıf valiler veya bu sınıflara terfi hakkını kazanmış ve evvelce valilik etmiş umum müdürler arasından Vekaletin inhası üzerine müşterek kararname ve Reisicumhurun tasdiki ile;

Umumi müfettişlerle valiler; Dahiliye Vekaletinin inhası, İcra Vekilleri Heyetinin kararı ve Reisicumhurun tasdiki ile;

Teftiş Heyeti Reisi ve umum müdürler ve vekalet hukuk müşaviri; vekaletin inhası üzerine müşterek kararname ve Reisicumhurun tasdiki ile;

Üçüncü ve dördüncü derecelerdeki memurlar; müdürler encümeninin intihabı ve vekilin tasvibi üzerine müşterek kararname ve Reisicumhurun tasdiki ile;

Beşinci ve altıncı derecelerdeki memurlardan merkezdekiler; daireleri müdür veya umum müdürlerin inhası üzerine Vekâletçe;

Vilayet nüfus ve iskan müdürleri; umum müdürlerinin inhası ve müdürler encümeninin kararı ile, Vekaletçe;

Maiyet memurları; doğrudan doğruya Vekaletçe;

Vilayetlerin diğer merkez memurları ile kaza daire amirleri; vilayetlerdeki daire amirlerinin inhası üzerine vilayetlerce;

Nahiye müdürleri; Vekâletin tasdikiyle vilayetlerce;

Kazaların yedinci derece memurları ile nahiye memurları; dairesi amirinin inhası üzerine kaymakamlıkça tayin olunurlar.

Kaymakamlıklarca tayin edilen memurların memuriyetleri vilayetlerin tasdiki ile tamam olur.

Madde 6 – Müfettişler, teftiş heyeti reisinin inhası ve Vekilin tasvibi üzerine müşterek kararname ve Reisicumhurun tasdiki ile tayin olunurlar.

Madde 7 – Mülkiye müfettişlerinin mesai ve istihdam tarzları **bir nizamname** ile tesbit olunur.

“bir nizamname” ibaresi “bakanlıkça çıkarılan yönetmelik” şeklinde değiştirilmiştir.

Ek Madde 3 –Birinci sınıf mülkî idare amirliği statüsüne yükseltilmeyenler karar tarihinden itibaren iki yılda bir tekrar birinci sınıf incelemesine tâbi tutulurlar. Değerlendirmeye ve Encümen çalışmasına dair usûl ve esaslar ile değerlendirme ölçütlerinin başarı puanındaki ağırlıklarının tespiti ve itiraza ilişkin hususlar **içişleri bakanlığı tarafından hazırlanarak bakanlar kurulunca** yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Ek 3. maddenin üçüncü fıkrasında yer alan **“içişleri bakanlığı tarafından hazırlanarak bakanlar kurulunca”** ibaresi **“cumhurbaşkanınca”** şeklinde değiştirilmiştir.

Cumhurbaşkanı yemin ettikten sonra ise 1, 2, 3 sayılı **Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri** yayınlanmıştır.

1 sayılı Kararname ile Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı ve 16 Bakanlık (Adalet, Çalışma Sosyal Hizmetler ve Aile, Çevre ve Şehircilik, Dışişleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Gençlik ve Spor, Hazine ve Maliye, İçişleri, Kültür ve Turizm, Milli Eğitim, Milli Savunma, Sağlık, Sanayi ve Teknoloji, Tarım ve Orman, Ticaret, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlıkları) Cumhurbaşkanı imzası ile kurulmuş, 2 sayılı Kararname ile Genel Kadro Usulü, 3 sayılı Kararname ile de Üst Kademe Kamu Yöneticileri İle Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usulleri belirlenmiştir.

En yüksek Devlet Memuru olan İdari İşler Başkanının ve bağlı dört genel müdürün, Özel Kalem Müdürünün Başkanışman ve danışmanların Cumhurbaşkanınca atanacağına belirtildiği 1 sayılı Kararnameyle 9 politika kurulu (Bilim, Teknoloji ve Yenilik, Eğitim ve Öğretim, Ekonomi, Güvenlik ve Dış politika, Hukuk, Kültür ve Sanat, Sağlık ve Gıda, Yerel Yönetim ve Sosyal Politikalar) kurulmakta ve 11 kurum (Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Devlet Denetleme Kurulu, Diyanet İşleri Başkanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, İletişim Başkanlığı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve Türkiye Varlık Fonu) Cumhurbaşkanlığına bağlanmaktadır

Cumhurbaşkanlığında ayrıca 4 adet ofis (dijital dönüşüm, finans, insan kaynakları, yatırım) kurulmaktadır. Bakanlıklarda Müsteşarlık, Genel Müdür Yardımcılığı ve Şube Müdürlüğü kaldırılıp, önceden Müsteşarın yürüttüğü görevler Bakan yardımcısına verilmektedir. 509. Maddede taşra teşkilatını tanımlarken “il Valisine bağlı il kuruluşları Kaymakama bağlı ilçe kuruluşları” tabirini kullanmıştır.

15 Temmuz 2018 tarihinde 4,5,6,7,8,9,10 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri yayınlanmıştır. 4 sayılı Kararname ile Genelkurmay başkanlığı Milli Savunma Bakanlığına, AFAD İçişleri Bakanlığına bağlanmış, 84 adet Genel Müdürlük, Başkanlık, Enstitü, Kurum, Kuruluş, Merkezin teşkilat kanunları ve bağlulukları belirlenmiştir.

Bunlar: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, TRT, Devlet Arşivleri Başkanlığı, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı, Devlet Denetleme Kurulu, Diyanet İşleri Başkanlığı, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Savunma Sanayi Başkanlığı, Türkiye Varlık Fonu, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, İletişim Başkanlığı Teşkilatı Cumhurbaşkanlığına;

Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, AFAD, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü İçişleri Bakanlığına;

Avrupa Birliği Başkanlığı, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı, Türk Akreditasyon Kurumu Dışişleri Bakanlığına;

Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İş Yurtları Kurumu, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Adli Tıp Kurumu Adalet Bakanlığına;

Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü, Gelir İdaresi Başkanlığı, Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, TÜİK, BDDK,SPK, MB, Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Vakıflar Bankası, PTT, Merkezi Finans Birimi, Türkiye Kalkınma Bankası Hazine ve Maliye Bakanlığına;

DT, Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, TİKA, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, RTÜK, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kültür ve Turizm Bakanlığına;

Kalkınma Ajansları, KOSGEP, Türk Patent ve Marka Kurumu, TÜBİTAK, TSE, TÜBA Sanayi ve Ticaret Bakanlığına;

Atatürk Orman Çiftliği, DSİ, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, SUEN, Tarım VE Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, Tarım ve Orman Bakanlığına,

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, BOREN, NATEM, Nükleer Düzenleme Kurumu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına;

SGK, İŞ-KUR, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Çalışma Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığına;

Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü, Türkiye Emlak Bankası ,Milli Emlak Genel Müdürlüğü ve Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü Çevre ve Şehircilik Bakanlığına;

TÜSEP, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Sağlık Bakanlığına;

Genel Kurmay Başkanlığı, NATO-POL, Harita Genel Müdürlüğü Milli Savunma Bakanlığına;

Helal Akreditasyon Kurumu, Türkiye İhracat Kredi Bankası Ticaret Bakanlığına;

Karayolları Genel Müdürlüğü ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına; Spor Toto Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlanmıştır.

Aynı Kararnamenin 798. Maddesi ile İçişleri Bakanlığının Mahalli İdareler üzerindeki vesayet yetkisi korunmuş,799. Maddesi (274/A) ile Kaymakam adaylarının atanma şartları belirlenmiştir.

“Kaymakam adayları: 274/A –Kaymakam adaylarının 9/6/1930 tarihli ve 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanununda belirtilen şartlar yanında, yurt içindeki üniversitelerin veya diploma denkliği Yükseköğrenim kurulu tarafından onaylanmış olmak kaydıyla yabancı üniversitelerin en az dört yıllık lisans eğitimi veren fakültelerin uluslar arası ilişkiler, siyaset bilimi, kamu yönetimi, iktisat, işletme, maliye ve finans, sosyoloji, halkla ilişkiler ve tanıtım, psikoloji bölümlerinden herhangi birinin müfredatında yer alan derslerin en az yüzde seksenine sahip olan diğer bölümlerden ya da hukuk fakültelerinden mezun olmaları veya üniversitelerin sosyal bilimler, mühendislik fakülteleri ile tarih bölümlerinden en az dört yıllık lisans eğitimi yapmış ve uluslar arası ilişkiler, siyaset bilimi, kamu yönetimi, hukuk ve iktisat alanlarında lisans üstü eğitim yapmış olmaları gerekir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yönetmelikle düzenlenir.”

5 numaralı Kararname ile Devlet Denetleme Kurulunun kuruluşu, görevi, işleyişi, Cumhurbaşkanı adına yapılacak denetleme, inceleme, araştırma ve soruşturmalara ilgili usul ve esaslar; 6 numaralı Kararname ile MGK Genel Sekreterliğinin teşkilat, görev yetki ve çalışma usul ve esasları; 7 numaralı Kararname ile Savunma Sanayi Başkanlığının Kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklar; 8 numaralı Kararname ile Yalnız barış zamanında görev yapmak üzere Yüksek Askeri Şuranın Başkentte kurulması ve Şuraya Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Hazine ve Maliye ve Milli Eğitim bakanlıklarının alınması; 9 numaralı Kararname ile Milletlerarası Antlaşmaların onaylanmasına ilişkin Esas ve Usuller; 10 numaralı Kararname ile Türkiye Cumhuriyeti Resmi Gazetesinin içeriği ile yayınlanmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

16 Temmuz 2018’de 11 ve 12 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri yayınlanmıştır. Cumhurbaşkanlığına bağlı Devlet Arşivleri Başkanlığı ve Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı kurulmuştur.

23 Temmuz 2018’de 13 ve 14 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri yayınlanmış Strateji ve Bütçe Başkanlığı Teşkilatı ile İletişim Başkanlığı Teşkilatının kuruluş, görev ve yetkileri belirlenmiştir. Kapatılan Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü yerine İletişim Başkanlığının kurulduğu, Strateji ve Bütçe Başkanlığının ise kalkınma planları, orta vadeli planlar ve yıllık programlarda etkin olacağı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı ile birlikte çalışacakları anlaşılmaktadır.

28 Temmuz 2018 de Valilik Ve Kaymakamlık Birimleri Teşkilat, Görev Ve Çalışma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik “**Vali İde Devletin ve Cumhurbaşkanının**

temsilcisi ve idari yürütme vasıtası; kaymakam ilçede Cumhurbaşkanının temsilcisi ve idari yürütme vasıtasıdır.” şeklinde değişmiştir.

Görüldüğü gibi İçişleri Bakanlığı Teşkilat Kanununun adı, amaç maddesi, taşra teşkilatı kurma yetkisi, sosyal etüt proje müdürlüğü, nüfus müdürlüğü, planlama uzmanlığı, dernek denetçiliği, acil çağrı merkeziyle ilgili maddeleri, yürürlükten kaldırılmış Ancak 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle amaç, acil çağrı merkezi, taşra teşkilatı kurma yetkisi yeniden verilmiştir. AFAD İçişleri Bakanlığına, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlanmıştır.

Sonuç olarak Valilerin atanması 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenmiş ve 657 sayılı DMK 48. Maddesindeki şartları taşıyanlar ve dört yıllık fakülte mezunlarından, kamuda, özel sektörde veya serbest olarak 5 yıl çalışmış olanlar arasından Cumhurbaşkanınca atanacaklar, 1 sayılı cetvelde yer aldıklarından Cumhurbaşkanı görev süresince çalışacaklar, görevden alınmaları durumunda uzmanlık, araştırmacılık veya uygun pozisyona atanabileceklerdir.

Vali yardımcılarını ise 2 numaralı cetvelde yer almaktadırlar. Atanama ve görev süresi ile ilgili şart bulunmamaktadır. Kaymakam Adaylığına alınma şartları 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 799. Maddesinde belirtildiğine göre, Kaymakamların, Vali Yardımcılarının, Mülkiye Müfettişlerinin ve Bakanlık merkez teşkilatında Teftiş Kurulu Başkanı, 1. Hukuk Müşaviri, Genel Müdürler, Kurul Başkanları ve Daire Başkanlarının atanma şartlarını belirleyen maddeler yürürlükten kalktığına ve Müsteşarlık makamının da söz konusu olmadığına göre atanma şartlarını Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin özüne uygun olarak İçişleri Bakanlığının belirleyeceğini değerlendirebiliriz.